

Būvinženieru kvalifikācija

Publicēts: 26.08.2020.

Kompetence restaurācijas darbu vadīšanā

Kultūras mantojuma mūsdienu saglabāšanas filozofijā, kas atspoguļojas starptautiskās konvencijās, ir atzīts – mantojuma saglabāšanas pamatā nepieciešamas zināšanas un prasmes vērtību apzināšanā, izpētē, kopšanā, restaurācijā un uzraudzībā.

Kultūras mantojuma saglabāšana kļūst arvien plašāka, iesaistot jaunus partnerus – nozares. Telpa, kurā mēs dzīvojam, nav sastingusi, tā nemitīgi attīstās, bet augstākā vērtība kultūrvēsturiskajā vidē ir tikai oriģinālam. Zaudējot oriģinālu, sabiedrība zaudē mantojuma daļu, ko nav iespējams atgūt. Kultūrvēsturisku objektu uzslāņojumi – iepriekšējo laiku kvalitatīvi pārveidojumi, atsevišķu elementu zudumi, bojājumi un dabiskais nodilums – arī ir sava laika liecība un kultūrvēsturiska vērtība.

Izpratne par vērtībām, vēlēšanās pēc iespējas vairāk atklāt un dziļāk saprast, nesteidzoties, atbildīgi un ar augstākām profesionālisma prasmēm vērtības izcelt, ar rūpīgu un pacietīgu darbu panākt objekta vispiemērotāko saglabāšanu, garantē vislielākos panākumus.

Normatīvajos aktos noteiktā kompetence

Latvijā uz restaurācijas darbu vadīšanas kvalifikāciju attiecas šādi normatīvie akti:

Ministru kabineta 2003. gada 26. augusta noteikumu Nr. 474 "Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu" 56. punkts nosaka: "Kultūras pieminekļa restaurācijas, rekonstrukcijas, remonta un konservācijas darbus drīkst veikt tikai kompetenta speciālista vadībā. Fizisko un juridisko personu kompetenci apliecina attiecīga licence vai sertifikāts restaurācijas darbu veikšanai. Darbiem arheoloģiskajos pieminekļos pieaicina arheologus."

Ministru kabineta 2004. gada 9. novembra noteikumu Nr. 916 „Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes nolikums” 5. punkts nosaka: Pārvaldei ir likumā "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" noteiktās tiesības, kā arī šādas tiesības:

5.6. "organizēt speciālistu apmācību un kvalifikācijas novērtēšanu;"

Vērtēšana

Saskaņā ar vienošanos starp Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi un Latvijas Būvinženieru savienību, Pārvaldē ir izveidota speciāla Komisija, kas sanāk pēc vajadzības un lemj par Inspekcijas atzinuma sniegšanu. Saņemot iesniegumu no pretendenta, izvērtēšana tiek organizēta ne vēlāk kā viena mēneša laikā. Pretendenti tiek aicināti iesniegt informāciju par pēdējos piecos gados veiktajiem, ar kultūras mantojuma saglabāšanu saistītiem darbiem, vēlamas projekta autoru atsauksmes, vai kādi citi, pieredzi, zināšanas un prasmi raksturojoši materiāli.

Komisijas locekļu pienākums ir savlaicīgi iepazīties ar pretendentu iesniegtajiem dokumentiem, ja nepieciešams, par izpildīto darbu kvalitāti saņemt informāciju no Inspekcijas reģionālajām nodaļām, vai no restaurācijas projektu autoriem. Komisija novērtēšanas darbu cenšas veikt profesionāli, godprātīgi un koleģiāli.

Vērtēšana tiek organizēta sarunu veidā, papildus ar testa palīdzību, kur atspoguļojas zināšanas ar kultūras mantojuma aizsardzību

saistītos tiesību aktos, kultūras mantojuma saglabāšanas filozofijā un arhitektūras stilos.

Atzinumu Pārvaldei jāizsniedz ne vēlāk kā trīs dienu laikā pēc kvalifikācijas izvērtēšanas komisijas sēdes (pēdējo divu gadu laikā izsniegšana ir nodrošināta ne ilgāk kā vienas stundas laikā pēc sēdes).

Pamatzināšanas restaurācijas darbu vadīšanai

Lai vadītu vai uzraudzītu restaurācijas darbus kultūras pieminekļos, papildus būvinženieru ikdienas darba kompetencei, pārvalde iesaka iegūt šādas zināšanas un prasmes:

- Starptautiskajās konvencijās izteikto galveno kultūras mantojuma saglabāšanas principu un nostādņu pārzināšana;
- Latvijas likumos un Ministru kabineta noteikumos ietvertā kultūras pieminekļu aizsardzības tiesiskā regulējuma pārzināšana;
- Praktiskā darba pieredze vēsturisku ēku konservācijā, restaurācijā un atjaunošanā;
- Arhitektūras vēsturisko stilu pārzināšana;
- Vēsturisku ēku autentiskuma un oriģinālsubstances saglabāšanas principu izpratne;
- Vēsturisko ēku būvmateriālu, būvkonstrukciju un būvniecības paņēmieni pārzināšana;
- Arhitektūras objektu restaurācijas galveno principu un metodikas pārzināšana.

22.07.2016

<https://www.nkmp.gov.lv/lv/buvinzenieru-kvalifikacija>